

HORIZON BELGIË 2030

Toekomstvisie voor een beter België

Versie 2.0 – december 2023

03 EEN LAND WAAR DE FEDERALE OVERHEID EN DE GEWESTEN EEN STIMULEREND KADER BIEDEN VOOR O&O EN INNOVATIE

1 WAAR STAAN WE VANDAAG?

In het jongste Europees Innovatiescorebord (EIS-2021) heeft België het voor het eerst tot 'innovatieleider' geschopt, wat inhoudt dat ons land, net als Denemarken, Finland en Zweden, meer dan 125% van de gemiddelde innovatieperformantie van de EU scoort.

Eén van de sterktes van België is zijn aantrekkelijke stelsel voor O&O, met genereuze financiële voorwaarden en steun voor doctoraatsonderzoek. Het aantal uitgereikte doctoraatstitels is sterk gestegen. Dat heeft voor een groot deel te maken met een aantrekkelijk fiscaal stelsel voor onderzoekers (gedeeltelijke vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing).

Andere sterke punten van ons land zijn de inspanningen op het vlak van samenwerking, vooral tussen innovatieve kmo's, en het gebruik van IT lees de tekst 'Een land dat voortrekker is in technologie en digitalisering', p. 22. Verder speelt in de kwalificatie van innovatieleider ook het bedrag dat ondernemingen investeren in O&O, dat in 2020 2,56% van het bbp bedroeg, het hoogste percentage in de Europese Unie. Als we de O&O-inspanningen in het hoger onderwijs en

in de openbare sector meetellen, werkt België zich ook daar op naar de kopgroep van de Europese landen, met 3,52% van het bbp. Hier bevindt het zich in het gezelschap van Zweden (3,5%), Oostenrijk (3,2%), Duitsland (3,1%) en Denemarken (3,0%), die eveneens het Europese ambitieniveau (O&O-intensiteit van 3% van het bbp) overschrijden.

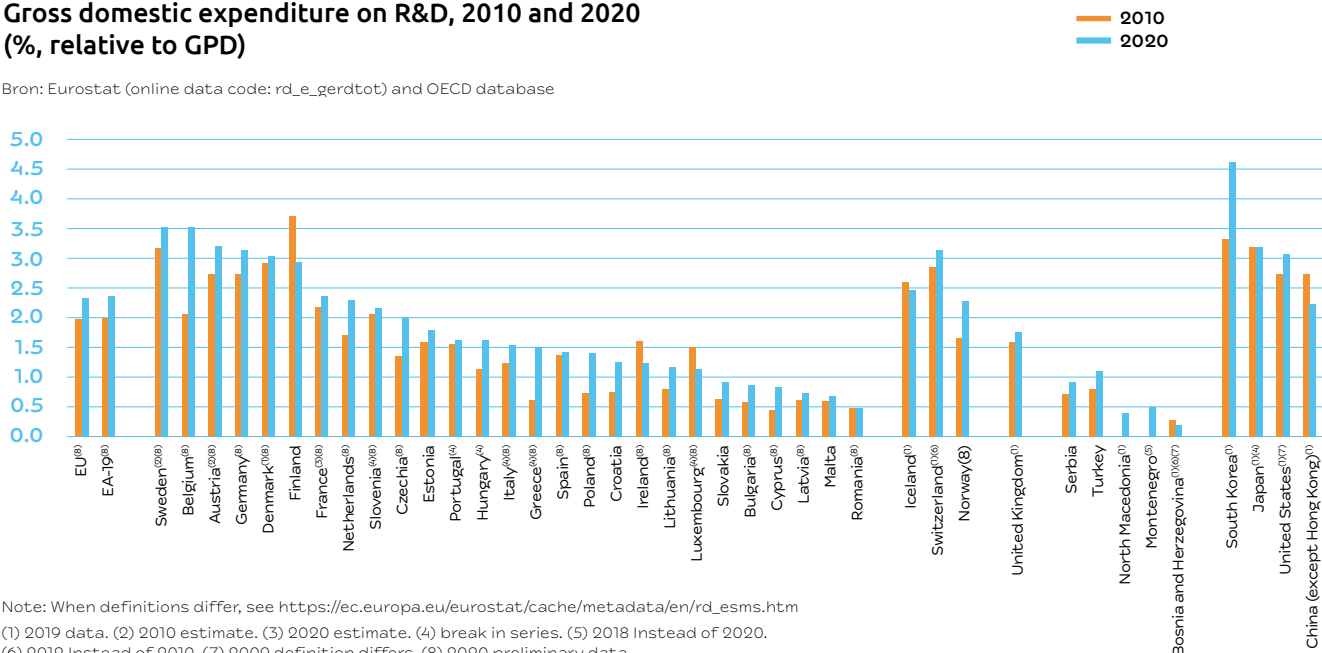
2 WAAR WILLEN WE IN 2030 STAAN?

België mag dan wel in de kopgroep zitten wat betreft prestaties in O&O, dat betekent niet dat ons land op zijn lauweren mag rusten. Het is van essentieel belang dat het zijn leiderspositie in O&O behoudt door zijn sterktes maximaal uit te spelen en te werken aan zijn zwakke punten (zie hieronder).

Bovendien zouden we België tegen 2030 graag het niveau van Zweden zien halen waar het gaat om innovatie (de omzetting van O&O in vermarktbare producten). Op dat vlak is Zweden vandaag de beste leerling in de EU (139% boven het EU-gemiddelde). Met 10% achterstand heeft België dus nog werk voor de boeg.

Gross domestic expenditure on R&D, 2010 and 2020 (% relative to GDP)

Bron: Eurostat (online data code: rd_e_gerdtot) and OECD database

Note: When definitions differ, see https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/rd_esms.htm

(1) 2019 data. (2) 2010 estimate. (3) 2020 estimate. (4) break in series. (5) 2018 Instead of 2020. (6) 2012 Instead of 2010. (7) 2009 definition differs. (8) 2020 preliminary data.

Het is belangrijk dat ons huidige systeem van fiscale incentives behouden blijft en toegankelijker wordt voor start-ups en innovatieve kmo's.

3 WAT MOET ER GEBEUREN?

Om het niveau van een land zoals Zweden te halen, moet België de aantrekkelijkheid van zijn stelsel voor onderzoek, zijn doeltreffend gebruik van IT en zijn inspanningen voor samenwerking tussen innovatieve kmo's in stand houden.

Om dat te bereiken, en ook om onder meer zijn uitgaven in O&O op peil te houden, is het belangrijk dat we:

- Ons huidige systeem van fiscale incentives behouden en het toegankelijker maken voor start-ups en technologische kmo's. Dat wil zeggen:
 - Bestendiging van en rechtszekerheid verzekeren voor de maatregelen tot niet-doorstorting van de bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers, alsook de expatriate regeling voor onderzoekers.
 - Behoud, hervorming en versterking van de stimulerende fiscale maatregelen in de vennootschapsbelasting voor O&O en innovatie:
 - › behoud van een concurrentieel nominaal tarief;
 - › versterking investeringsaftrek/belastingkrediet O&O, met daarenboven bijkomende aandacht voor de investeringen die bijdragen tot het realiseren van grote maatschappelijke doelstellingen zoals de groene of digitale revoluties;
 - › slimme hervorming van de innovatieaftrek, rekening houdend met de internationale en Europese evoluties;
 - › slimme coördinatie met de gewestelijke initiatieven (o.a. de subsidies);
 - › facilitering van de financiering waar nodig.
- Onze sterktes in termen van onderzoek, gebruik van ICT en samenwerking consolideren

Het spreekt voor zich dat de voorwaarden voor doctoraatsonderzoek en de uitstekende reputatie

van België op het vlak van onderzoek moeten worden geconsolideerd om buitenlandse doctorandi te blijven aantrekken. Maar we mogen onze eigen onderzoekers zeker niet vergeten. Er is een beter evenwicht nodig tussen het aantal afgestudeerden en – financieel aantrekkelijke – functies die België biedt om die profielen in eigen land te houden.

Daarnaast moeten de onmiskenbare troeven die België bezit op het vlak van gebruik van IT ons ertoe aanzetten ons verder in te zetten in die richting, op basis van wat al is ondernomen (zie ook 'Een land dat voortrekker is in technologie en digitalisering', p. 22 en 'Een land waar alle transacties tussen burgers, bedrijven en overheid standaard digitaal kunnen verlopen', p.24).

Verder zou, ook al is de samenwerking tussen innovatieve kmo's in België al heel goed, een uitbreiding ervan naar andere actoren alleen maar voordelen opleveren. Dan gaat het vooral om het stimuleren van samenwerkingsverbanden tussen ondernemingen van verschillende omvang (kmo's en grote ondernemingen), maar ook met universiteiten, onderzoekscentra, incubatoren, en dat over de taal- en landsgrenzen heen.

- De internationale invloed van België versterken

Om een gunstig investeringsklimaat te creëren voor O&O en innovatie en zo innovatieve ondernemingen aan te trekken, is ook een stabiel en kwaliteitsvol rechtsstelsel nodig. We denken daarbij aan de nakende invoering van het Europees eenheidsoctrooi en de bijbehorende instantie, het Europees Octrooigerecht (Unified Patent Court of UPC). Om in de running te blijven zou België ook een lokale Belgische afdeling van het Europese gerecht moeten hebben, die elke belanghebbende de toegang moet garanderen tot een kwaliteitsvol octrooigerecht in eigen land, met een procedure in de eigen taal, om zo de procedurekosten te beperken.

Horizon België 2030 – Een uitgave van
het Verbond van Belgische Ondernemingen

REDACTIE

Gezamenlijk project onder leiding van Chief Economist Edward Roosens en voormalig adjunct-adviseur Amélie Wuillaume van het competentiecentrum 'Digitaal & Innovatief Ondernemen' van het VBO

EINDREDACTIE

Hilde De Brandt, Véronique Gesché en Anne Michiels

VERTALING

Vertaaldienst VBO

PUBLICATIEVERANTWOORDELIJKE

Stefan Maes

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Stefan Maes, Ravensteinstraat 4, 1000 Brussel

ISBN: 9789075495850

Wettelijk depot: D/2023/0140/9

Publicatiedatum: mei 2022, versie 2.0 december 2023

Cette publication est également disponible en français
Deze publicatie kunt u ook lezen op www.vbo.be > Publicaties

Het VBO, dé stem van de ondernemingen in België, staat – via een 40-tal lid-bedrijfsfederaties – voor meer dan 50.000 kleine, middelgrote en grote ondernemingen die 75% van de tewerkstelling in de private sector voor hun rekening nemen. Onze leden zorgen voor 80% van de export en creëren 2/3 van de toegevoegde waarde in ons land. Als enige overkoepelende interprofessionele werkgeversorganisatie vertegenwoordigen we ondernemingen uit de drie gewesten van ons land.

Lees onze recentste publicaties op www.vbo.be